

بررسی اثر آزاد سازی تجاری بر انتشار گازهای گلخانه‌ای (آزمون فرضیه پناهگاه های آلودگی و منحنی زیست محیطی کوزنتس، مقایسه کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه)

نادر مهرگان^۱ - اصغر مبارک^۲ - مهدی الهویردی نویسی^۳

۱- استادیار دانشگاه تربیت مدرس

۲- کارشناس ارشد علوم اقتصادی، شرکت تراکتور سازی ایران

۳- کارشناس ارشد برق - انرژی، شرکت پالایش نفت تبریز

Asghar_mobarak@yahoo.com^۱ mehdivinavasi@yahoo.com^۳

واژه‌های کلیدی: پناهگاه های آلودگی، آزاد سازی تجاری، منحنی زیست محیطی کوزنتس

چکیده

آزادسازی تجاری با توجه به سه اثر مقیاس، ترکیب و فناوری، کیفیت محیط زیست (انتشار گازهای آلاینده) را تحت تاثیر قرار می دهد. از سویی دیگر، به دنبال آزادسازی تجاری، جابجایی سرمایه در سطح بین الملل تشدید می شود و بر اساس فرضیه پناهگاه آلاینده، انتقال صنایع آلاینده از کشورهایی با سیاست های زیست محیطی شدید به سمت کشورهایی با سیاست های زیست محیطی ملایم، افزایش می یابد. در مطالعه حاضر، به منظور ارزیابی تاثیر آزادسازی تجاری روی انتشار دی اکسید کربن و نیتروژن و سولفور گوگرد (NO_2, SO_2, CO_2) و نیز بررسی ارتباط منحنی زیست محیطی کوزنتس با فرضیه پناهگاه آلاینده، منحنی زیست محیطی کوزنتس بر اساس داده های ترکیبی و با استفاده از روش پانل دیتا و رهیافت اثرات ثابت، در قالب گروه گروه جی هشت (G-8) در مقابل کشورهای دیگر در حال توسعه

طی دوره زمانی ۲۰۰۴-۱۹۹۰ تخمین زده شده است. نتایج تخمین مدل دلالت بر این دارد که افزایش آزادسازی تجاری و درآمد سرانه در کشورهای گروه هشت با توسعه یافتگی بیشتر به کاهش انتشار دی اکسیدکربن و سایر گازهای آلاینده در مقابل کشورهای کمتر توسعه یافته و انتشار این گازها به کشورهای غیر گروه هشت منجر می شود، به طوری که کشش متغیر انتشار گاز دی اکسیدکربن نسبت به صادرات صنایع آلاینده، واردات صنایع آلاینده و شاخص درجه باز بودن اقتصاد در کشورهای گروه هشت براساس نوع گازهای آلاینده تفاوت چشمگیری داشته است.

مقدمه

در ادبیات اقتصادی، ارتباط میان تولید ناخالص داخلی سرانه و تخریب محیط زیست به صورت، (U) معکوس به منحنی زیست محیطی کوزنتس طی سالهای منحنی زیست محیطی